

Kayseri ili popülasyonunda diş anomalileri ve konjenital diş eksiklikleri prevalansı

Serkan Yılmaz(0000-0001-7149-0324)^α, Fatma Avcı(0000-0003-0863-0819)^α, Rıdvan Akyol(0000-0003-3122-4675)^α,

Neşe İspekter(0000-0002-1009-8297)^α, Fatma Zehra Tanyeri(0000-0002-9269-2459)^α, Hatice Cansu Kış(0000-0003-4956-7537)^α,

Mehmet Amuk(0000-0001-6390-7169)^α

Selcuk Dent J, ODMFR 2019 Kongre Kitapçığı Özel Sayısı

Başvuru Tarihi: 28 Aralık 2018
Yayına Kabul Tarihi: 10 Ocak 2019

ÖZ

Kayseri ili popülasyonunda diş anomalileri ve konjenital diş eksiklikleri prevalansı

Amaç: Bu çalışmanın amacı, gelişimsel dokuz tip diş anomalisinin (hipodonti, maksiller lateral yetersizlik, mandibular ikinci premolar yetersizlik, peg şeklinde maksiller lateral kesici dişler, taurodontizm, dilasasyon, pulpa taşı, gömülü köpek dişleri, süpernumerer dişler) Kayseri ilinde bir grup popülasyonda prevalansını saptamaktır.

Gereç ve Yöntemler: Verilerimiz Erciyes Üniversitesi'nde Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi Anabilim Dalı'nda 6 ile 14 yaş arası 2566 hastanın panoramik radyografilerinden retrospektif olarak elde edildi. Konjenital deformiteleri, sistemik hastalıkları, ortodontik tedavi görmekte olan ve çekilmiş dişi olan bireyler çalışma dışı bırakıldı. Hastalara ait panoramik radyografi görüntüleri 6 araştırmacı tarafından değerlendirildi. İstatistiksel analiz SPSS yazılımı ve ki-kare testi kullanılarak yapıldı. Çalışmamızda tüm dental anomalilerin prevalansı ve cinsiyetler arası dağılımı istatistiksel olarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmamızda 1178 erkek 1388 kadın hastadan oluşan toplam 2566 hastanın panoramik görüntüsü incelendi. Hastaların yaş ortalaması 9.94 ± 2.38 'dir. 81 hastada (% 3.16) konjenital alt premolar eksikliği, 145 hastada (% 5.65) hipodonti vardı, 92 hastada (% 3.58) gömülü kanin, 93 hastada (% 3.62) dilasasyon tespit edildi.

Sonuç: Yapılan çalışma ile Kayseri ili popülasyonunda hekimlerin karşılaşılabilecekleri diş anomalileri ve diş eksikliklerinin prevalansı ve cinsiyete göre dağılımları ayrıntılı olarak bildirilmiştir. Kayseri ilinde yaşayan kadın bireylerde dental anomali görülme oranı daha çöktür.

ANAHTAR KELİMELELER

Dental Anomali, Hipodonti, Süpernumerer Diş, Taurodontizm

ABSTRACT

The prevalence of dental anomalies and congenital dental deficiency in Kayseri province population

Background: The purpose of this study was to determine the prevalence of developmental nine types of dental anomalies (hypodontia, maxillary lateral deficiency, mandibular second premolar deficiency, peg shaped maxillary lateral incisors, taurodontism, dilaceration, pulp stone, impacted canine, supernumerary teeth) in a certain group of population in Kayseri, Turkey.

Methods: Our data were obtained from the panoramic radiographs of the 2566 patients 6 to 14 years of age in the Department of Oral and Maxillofacial Radiology at the Erciyes University in Kayseri, Turkey, retrospectively. Subjects with congenital deformities, systemic diseases, orthodontic treatment and extracted tooth were excluded from the study. Panoramic radiographic images of the patients were evaluated by 6 researchers in order to determine the congenital deficiency of dental anomalies. Statistical analysis was performed using SPSS software and a chi-squared test. Prevalence of all dental anomalies and its distribution over sex are statically analysed in our study.

Results: In our study, panoramic radiographs of a total of 2566 patients, 1177 male and 1389 female patients, were examined. The mean age of the patients was 9.94 ± 2.38 . Congenital lower premolar deficiency was found in 81 patients (3.16%), hypodontia was present in 145 patients (5.65%). 92 patients (3.58%) had impacted canine and 93 patients (3.62%) had dilaceration.

Conclusion: In this study, the distribution of dental anomalies and tooth deficiencies in Kayseri province population and their distribution by sex are reported in detail. There is a higher rate of dental anomalies in female individuals living in Kayseri.

KEYWORDS

Dental Anomaly, Hypodontia, Supernumerary Tooth, Taurodontism

GİRİŞ

Gelişimsel diş anomalileri, diş gelişiminin özellikle morfo-diferansiyasyon veya histo-diferansiyasyon aşamalarında genetik ve çevresel faktörlerin etkisiyle oluşabilir.¹ Bunların en yaygın olanı mine ve dentin yapısındaki malformasyonlardır. Dişlerin büyüklüğü, sayısı ve şekillerinde de anormallikler bulunmaktadır. Büyüklük anomalileri,

^α Erciyes Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi Anabilim Dalı, Kayseri

diğerlerine göre daha büyük boyutlu diş (makrodonti) ve diş büyüklüğünde belirgin bir azalma (mikrodonti) ile karakterize olabilir. Diş sayısındaki farklılıklar ya sayıca azalma (hipodonti, oligodonti ve anodonti) ya da artış (hiperdonti, supernumerer diş) şeklindedir.² Dişlerin şekil anomalileri arasında ise üst lateral dişlerde görülen kama şekli ve çok köklü dişlerde pulpa tabanı ve bifurkasyonun apikale doğru yer değiştirmesiyle tanımlanan taurodontizm gösterilebilir.^{3,4} Kök dilaserasyonu ise, bir dişin kökünün dirsek şeklinde keskin eğimli veya kavisli olmasıdır.^{5,6} İnsan dental pulpasında kalsifiye yapılar oldukça yaygındır. Kalsifikasyon, diş pulpalarında yaygın formlar olarak veya ayrı bir kalsifiye taş olarak oluşabilir.⁷ Diş anomalilerinin farklı popülasyon gruplarındaki insidansı ve ekspresyon derecesi, çalışmalar için önemli bilgiler sağlayabilir.¹

Bu çalışmanın amacı, Kayseri ili popülasyonunda 6-14 yaş arası çocuklarda görülen dental anomalilerin (konjenital diş eksiklikleri, hipodonti, hiperdonti, kama şekilli lateral, pulpa taşı, taurodontizm, dens in dente, mikrodonti) sıklığının saptanması ve cinsiyete göre dağılımlarının belirlenmesidir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Sunulan çalışma, Erciyes Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'ne Dentomaksillofasiyal problemler ile başvuran 6-14 yaş arası 2566 çocuk hastadan alınan Ortopantomograf (OPG) görüntüleri ile retrospektif olarak gerçekleştirildi. Araştırma için Erciyes Üniversitesi Klinik Araştırmaları Etik Kurulundan onay alındı. Araştırmaya dahil edilme kriterleri; hastalarda herhangi bir sistemik rahatsızlık bulunmaması ve diş çekimi ya da ortodontik tedavi görmemiş hastalar olması olarak belirlendi. Çalışmada kullanılan OPG görüntülerin tamamı Orthopantomograph OP200D (Instrumentarium Dental, Tuusula, Finland) cihazı ile alındı. OPG'ler Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi bölümünde altı araştırma görevlisi tarafından değerlendirildi. Görüntüler, Precision T1500 WorkStation (Dell D02M, Poland) kullanılarak MedData Med2016 V4 Hastane Otomasyon Yazılımı üzerinde incelendi. OPG incelenerek veriler kaydedildi. İstatistiksel veriler, SPSS programında analiz edildi. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk testi ile analiz edildi. Değişkenlerin cinsiyet grupları arasındaki dağılımı Pearson ki-kare testi ile analiz edildi.

BULGULAR

Çalışmada 1178 erkek 1388 kadın hastadan oluşan toplam 2566 hastanın panoramik radyografları incelendi. Hastaların yaş ortalaması 9.94 ± 2.38 dir. 81 hastada (% 3.16) konjenital alt premolar eksikliği, 145 hastada (% 5.65) hipodonti vardı (Resim 1), 92 hastada (% 3.58) gömülü kanin, 93 hastada (% 3.62) dilaserasyon mevcuttu (Resim 2). 68 hastada (% 2.65) pulpa taşı görülmüştü. Diğer dental anomalilerin bulguları Tablo 1 ve Tablo 2'de gösterildi. Dilaserasyon, kama lateral ve hipodonti kategorik değişkenlerinde kadınlar ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık bulundu, kadınlarda daha sık görüldü.

Tablo 1. Konjenital diş eksiklikleri ve süpernumerer dişlerin cinsiyete göre dağılımı

	N (%)	Hipodonti	MLDE	MİPDE	Süpernumerer Diş
<i>Kadın</i>	1388 (%54.1)	83 (%6)	28 (%2.0)	49 (%3.5)	5 (%0.4)
<i>Erkek</i>	1178 (%45.9)	62 (%5.3)	16 (%1.4)	32 (%2.7)	12 (%1)
<i>Toplam</i>	2566 (%100)	145 (%5.65)	44 (%1,72)	81 (%3.16)	17 (%0.66)

N: Birey Sayısı, MLDE: Maksiller Lateral Diş Eksikliği, MİPDE: Mandibular İkinci Premolar Diş Eksikliği

Tablo 2. Diş anomalilerinin cinsiyete göre dağılımı

	N (%)	Taurodontizm	Dilaserasyon	Kama Lateral	Pulpa Taşı	Gömülü Kanin
<i>Kadın</i>	1388 (%54.1)	9 (%0.6)	54 (%3.9)	14 (%0.2)	45(%3.2)	49(%3.5)
<i>Erkek</i>	1178 (%45.9)	13 (%1.1)	39 (%3.3)	2 (%1)	23(%2)	42(%3.6)
<i>Toplam</i>	2566 (%100)	22 (%0.86)	93 (%3.62)	16 (%0.63)	68(%2.65)	91(%3.57)

N: Birey Sayısı**Resim 1.** 13 yaşındaki bireyde hipodonti olgusu**Resim 2.** 14 yaşındaki bireyde mandibulada gömülü kanin olgusu

TARTIŞMA

Bulunan sonuçlara göre en sık görülen dental anomali konjenital diş eksiklikleridir. Bu sonuç literatürdeki diğer çalışmalar ile uyum göstermektedir.^{8,9} Bu eksiklikler içinde görülen sıklık ise en fazla mandibular ikinci premolarda görülmüştür. Konjenital diş eksikliği en yaygın gelişimsel anomali olarak karşımıza çıkan anomali olmakla beraber üçüncü molar dişleri dikkate alınmadığında en sık eksikliği gözlenen diş alt çene ikinci premolar diş olup bunu sırasıyla üst çene lateral dişler ve üst çene ikinci premolar dişler izlemektedir.¹⁰ Çalışmamızda taurodontizm görülme sıklığı % 0.86 olarak bulunmuş olup Elbay ve ark.³ Yaptıkları çalışmada 3642 hastada taurodontizm prevalansını % 2.22 olarak bulmuşlardır. Bizim çalışmamızda prevalansının daha düşük çıkmasını bakılan yaş aralığının daha düşük olması ve apeksifikasyonu tamamlanmamış dişlerin taurodont kabul edilmemesinden kaynaklandığını düşünmekteyiz. Çalışmamızda dilaserasyon prevalansı % 3.62 bulunurken Uzun ve ark.⁶ yaptıkları çalışmada 1190 hastada % 3.1 olarak prevalansı bulmuşlardır. Çalışmamızla uyum göstermiştir.

SONUÇ

Yapılan çalışma ile Kayseri ili popülasyonunda hekimlerin karşılaşılabilecekleri diş anomalileri, diş eksikliklerinin prevalansı ve cinsiyete göre dağılımları ayrıntılı olarak bildirilmiştir. Bu çalışma sonucunda elde edilen verilerin özellikle pedodontist ve ortodontistler için tanı ve tedavi planlamasında yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Laganà G, Venza N, Borzabadi-Farahani A, Fabi F, Danesi C, Cozza P. Dental anomalies: prevalence and associations between them in a large sample of non-orthodontic subjects, a cross-sectional study. *BMC Oral Health*. 2017;17:62.
2. Deolia SG, Chhabra C, Chhabra KG, Kalghatgi S, Khandelwal N. Dental anomalies of the deciduous dentition among Indian children: A survey from Jodhpur, Rajasthan, India. *J Indian Soc Pedod Prev Dent*. 2015;33:111.
3. Elbay M, Şermet Elbay Ü, Demirtürk Kocasaç H, Kaya C, Uğurluel C. Çocuklarda Daimi Birinci Molar Dişlerde Taurodontizm Görülme Sıklığı: Retrospektif Araştırma. *T Klin Diş Hek Bil*. 2016;22:163-8.
4. Terezhalmay G, Riley C, Moore W. Clinical images in oral medicine and maxillofacial radiology. Taurodontism. *Quintessence Int*. 2001;32:254-5
5. Topouzelis N, Tsaousoglou P, Pisoka V, Zouloumis L. Dilaceration of maxillary central incisor: a literature review. *Dent Traumatol*. 2010;26:427-33.
6. İsmail U, Kalyoncuoğlu E, Demiral M, Güler B, Gündüz K. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'ne Başvuran Yetişkin Populasyonda Dilaserasyon Prevalansının Retrospektif Olarak Değerlendirilmesi. *OMÜ Diş Hek Fak Derg*. 2013;14:21-25.
7. Ranjitkar S, Taylor J, Townsend G. A radiographic assessment of the prevalence of pulp stones in Australians. *Aust Dent J*. 2002;47:36-40.

8. Buenviaje T, Rapp R. Dental anomalies in children: a clinical and radiographic survey. *J Dent Child*. 1984;51:42-6.
9. Uzamış M, Taner T, Kansu Ö, Alpar R. Evaluation of dental anomalies in 6-13 year old Turkish children: a panoramic survey. *J Marmara Un Dent Fac*. 2001;4:254-9.
10. Polder BJ, Van't Hof MA, Van der Linden FP, Kuijpers-Jagtman AM. A meta-analysis of the prevalence of dental agenesis of permanent teeth. *Community Dent Oral Epidemiol*. 2004;32:217-26.